

MATERIÁLY

VÝBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE PRACÍ K PRONIKÁNÍ ŘÍMSKÉHO PRÁVA V ČECHÁCH A NA MORAVĚ DO ROKU 1620

LENKA ŠMÍDOVÁ MALÁROVÁ

The aim of this bibliography is to present a selection of works that reflect the issue of the influences of Roman law in the domestic environment of the Czech lands. The bibliography is focused on the period of the Middle Ages and early modern era (year of 1620). The authoress categorized each selected work into six thematic chapters. The first chapter contains special bibliographies and reports of research. Attention was also paid to biographical contributions and personal bibliographies of selected legal historians. The second chapter is devoted to various works that primarily deal with influence of Roman law and Romano-canonical procedure in Czech legal history. The following chapter focuses on elements of Roman law in Czech legal culture, jurisprudence and education. The content of the fourth chapter are works primarily and secondarily aimed on influences of Roman law in Czech legal institutes. The penultimed chapter contains codicology works and studies focused on Roman law in domestic documentary practice. The last chapter is most extensive and presents basic works and editions of Czech legal monuments, where the influences of Roman law were found.

Key words: Bibliography; Influences of Roman Law; the Czech Lands; Legal History; Middle Ages; Early Modern Era.

Struktura bibliografie

1. Bibliografie a přehledy bádání
 - 1.1 Bibliografie
 - 1.2 Přehledy bádání
 - 1.3 Biografické příspěvky a hesla, osobní bibliografie
2. Souhrnné studie, články a monografie k pronikání římského práva a římsko-kanonického procesu
 - 2.1 Publikace k pronikání římského práva
 - 2.2 Publikace k pronikání římsko-kanonického procesu
3. Literatura k právní vědě, kultuře a vzdělanosti
4. Římskoprávní vlivy na konkrétní právní instituty
5. Studie ke kodikologii a listinné praxi v českých zemích
 - 5.1 Kodikologie
 - 5.1.1 Katalogy a soupisy rukopisů a starých tisků, průvodce po rukopisných fondech
 - 5.1.1.1 Průvodce po rukopisných fondech
 - 5.1.1.2 Katalogy a soupisy rukopisů a starých tisků evidující mj. texty římskoprávní povahy
 - 5.2 Římskoprávní vlivy v domácí listinné praxi

- 6. Římské právo v domácích právních památkách
 - 6.1 Raný středověk
 - 6.1.1 Velkomoravské právní památky
 - 6.2 Vrcholný a pozdní středověk
 - 6.2.1 *Ius regale montanorum*
 - 6.2.2 *Maiestas Carolina*
 - 6.2.3 Právní kniha města Brna a brněnské městské právo
 - 6.2.4 Příručka práva městského Jana z Gelnhausenu
 - 6.2.5 Právnícké dílo Kuneše z Třebovle
 - 6.2.6 Právní památky doby husitské a prameny Husova procesu
 - 6.2.7 O právech, súdiech i diskách země české knihy devatery
 - 6.3 Novověk
 - 6.3.1 Práva městská Brikciho z Licka
 - 6.3.2 Práva městská Království českého Pavla Kristiána z Koldína

Úvodem

Římské právo, které od raného středověku pozvolna pronikalo do právního prostředí českých zemí a zásadně ovlivnilo vývoj domácího práva a právní kultury, lze bezesporu považovat za jedno z nejvýznamnějších témat právních dějin, vhodné dalšího studia. Této problematice ostatně bylo zejména v uplynulém století věnováno příkladné pozornosti. Předkládaná výběrová bibliografie proto představuje soupis prací primárně, v ojedinělých případech také sekundárně, zaměřených na problematiku římskoprávních vlivů a římsko-kanonického procesu v domácím právním prostředí. Bibliografie reflektuje příslušné práce vztahující se k období počínaje raným středověkem, bitvou na Bílé hoře konče (1620).¹ Zohledněna byla literatura a edice pramenů, vydávaná v rozmezí od 19. století do konce roku 2014. Úplně vypuštěny byly učebnice právních dějin, nevydané vysokoškolské kvalifikační práce a zprávy z konferencí, kolokvií apod.

Vzhledem k tomu, že se právní i historická věda, a to jak na úrovni obecných právních dějin, tak na úrovni právní romanistiky, potýká s absencí podrobnějšího soupisu prací této povahy, lze doufat, že se tato bibliografie, byť výběrová, stane přínosem pro další bádání i pro historiky a didaktiky dějepisu, kteří se právní historií přímo nezabývají.

Bibliografie je strukturována do šesti tematických oddílů. První oddíl obsahuje výběrové právněhistorické přehledy bádání, bibliografie, biografické příspěvky a osobní bibliografie, které naši problematiku ve významnějším měřítku zachycují. Vzhledem k interdisciplinaritě oborů byly do předmětného oddílu zařazeny také vybrané kodikologické příspěvky, které jsou zaměřeny na studium legistických rukopisů římskoprávní povahy, případně toto téma zohledňují. Následující oddíl obsahuje odkazy na souhrnné práce primárně zaměřené na vlivy římského práva a římsko-kanonického procesu v právní realitě historických českých zemí. Obsahem třetího oddílu jsou publikace věnované římskoprávním prvkům v domácí právní kultuře, právní vědě a možnostem vzdělání se v římském právu na domácí půdě. Jestliže obsahem druhého oddílu jsou obecné práce sledující pronikání římského práva a s tím související se uplatnění římsko-kanonického procesu, úžeji zaměřený čtvrtý oddíl odkazuje na římskoprávní vlivy v konkrétních historických institutech hmotného a procesního práva.

Nacházející pátý oddíl reflektuje výběrové publikace z kodikologie a svým způsobem také z diplomatiky. Vedle vybraných soupisů rukopisů a starých tisků, nacházejících se v současných

¹ U některých prací, zejména těch, které mají povahu monografie a syntézy, je možný přesah i do mladšího období.

českých knihovnách, byly do příslušného oddílu zařazeny také základní průvodce po rukopisných fondech, které čtenáři umožní rychlejší orientaci při hledání textů římskoprávní povahy. Těmito texty se myslí zejména rukopisné opisy, případně tisky jednotlivých svazků justiniánské kodifikace *Corpus iuris civilis*, které jsou ve většině případů opatřeny glosami, komentáři či jinými poznámkami. Nutno upozornit, že se skutečně jedná o soupisy výběrové, nikoliv o úplný výčet. Kromě uvedených průvodců a soupisových prací jsou předmětem pátého oddílu, resp. jednoho z jeho pododdílů, drobné kodikologické příspěvky i rozsáhlejší studie, porůznu pojednávající o tradici legistických rukopisů v domácím prostředí, o nálezech římskoprávních rukopisů ve fondech současných kulturních institucí a příspěvky upozorňující na význam kodikologie pro právní romanistiku. Závěrečný pododdíl obsahuje práce, které stojí na pomezí diplomatiky a právní romanistiky. Jedná se o příspěvky a studie, jejichž předmětem je sledování římskoprávních vlivů v listinné praxi českých zemí. V těchto pracích je upozorněno zejména na výskyt formulí typických pro římské právo, resp. na jednotlivé termíny a jejich význam.

Poslední šestý a současně nejrozsáhlejší oddíl, je věnován doloženým římskoprávním vlivům v právních památkách domácí provenience. Zohledněny jsou práce vztahující se k období raného středověku (Velká Morava), pozdního a vrcholného středověku a raného novověku (u posledně zmíněných obou period se jedná převážně o práce zachycující římskoprávní vlivy v právních knihách a kodifikacích městského a zemského práva, příp. pokusů o ně). Citována byla nejen příslušná literatura k tématu, ale ve většině případů také edice, zpřístupňující konkrétní pramen. Tyto edice jsou pro účely lepší přehlednosti odděleny od ostatních prací třemi hvězdičkami.

1. Bibliografie a přehledy bádání

1.1 Bibliografie

- BLAHO, P.: *Československá právní romanistika v letech 1882–1945*. Praha 1997. (K římskoprávním vlivům viz s. 44–47)
- BLAHO, P.: *Štát a právo antického Říma. Bibliografie československých štúdií za roky 1945–1975*. Právněhistorické studie, 1977, č. 20, s. 229–251. (K římskoprávním vlivům viz s. 245–247)
- BLAHO, P.: *Štát a právo antického Říma. Bibliografie československých štúdií za roky 1945–1975. (Dodatky)*. Právněhistorické studie, 1978, č. 21, s. 347–349. (K římskoprávním vlivům viz s. 349)
- BLAHO, P.: *Štát a právo antického Říma. Bibliografie československých štúdií za roky 1976–1985*. Právněhistorické studie, 1989, č. 30, s. 125–149. (K římskoprávním vlivům viz s. 138–139)
- BOHÁČEK, M.: *Repertorium und Bibliografie für die Universität Prag bis 1500*. *Ius Romanum Medii Aevi* II, 1966, č. 7, s. 5–31.
- ČÁDA, F.: *Československá literatura právnická a státovědecká vydaná od počátku republiky v letech 1918–1925. Soupis knižní literatury a důležitých článků právnických a státovědeckých s doplňky za rok 1926*. Praha 1926.
- ČÁDA, F.: *Československá literatura právnická a státovědecká v letech 1926–1927. Soupis knižní literatury české, slovenské, německé i cizojazyčné vydané v Československu z oborů právních a státních věd v letech 1926–1927 s doplňky z prvních měsíců r. 1928*. Praha 1928.
- JANDA, P. – LOJEK, A. – PEICHOVÁ, A. – ŠOUŠA, J.: *Výběrová bibliografie k Právům městským Království českého*. In: Malý, K. – Šouša, J. (edd.): *Městské právo ve střední*

- Evropě. Sborník příspěvků z mezinárodní právnické konference „Práva městská Království českého“ z 19.–21. září 2011. Praha 2013, s. 383–398.
- KUČERA, K. – MALÝ, K.: *Právněhistorická bibliografie. Výběr českých a slovenských prací z let 1966–1973*. Praha 1975.
- PETRÁŠ, R. – STARÝ, M.: *Právněhistorická bibliografie. Výběr českých a slovenských prací z let 1990–2000 k dějinám státu a práva*. Praha 2005.
- PROCHÁZKA, V.: *Materiály k bibliografii dějin státu a práva I. Přehled A/ prací k tematům z dějin státu a práva v ČSR. B/ československých publikací k obecným dějinám státu a práva za léta 1945–1955*. Praha 1955.
- SCHELLE, K.: *Bibliografie k právním dějinám Moravy (1945–1985). I. část*. Právněhistorické studie, 1992, č. 32, s. 155–191.
- SCHELLE, K.: *Bibliografie k právním dějinám Moravy (1945–1985). II. Část*. Právněhistorické studie, 1993, č. 33, s. 155–171.
- SCHELLE, K.: *Bibliografie právních dějin Moravy 1945–1990*. Brno 1992.
- TAUCHEN, J. – KAZDA, J.: *Bibliografie vybraných právnických časopisů a sborníků 1918–1989*. Brno 2013. (CD-ROM)

1.2 Přehledy bádání

- ČÁDA, F. – BOHÁČEK, M.: *Nynější stav bádání v československých dějinách právních*. Praha 1937.
- ČÁDA, F.: *K recepci v českém právu. Pokus o souhrn novějších výsledků*. Právnický, 1932, s. 8–14, 45–56.
- ČÁDA, F.: *Právní dějiny české, československé, slovanské, středoevropské*. In: Čáda, F. (red.): Sborník prací z dějin práva československého. Svazek I. K padesátým narozeninám profesora Jana Kaprasa jeho žáci. Praha 1930, s. 1–11.
- HAVLÍKOVÁ, L.: *Recepce byzantských právních památek ve slovanském, zejména velkomoravském prostředí (reflexe v české právní historii)*. In: Michalov, J. – Hetényi, M. – Ivanič, P. – Taneski, Z. (edd.): *Poznávání kulturního dědictví sv. Cyrila a Metoda*. Nitra 2007, s. 54–68.
- HAVLÍKOVÁ, L.: *Zpráva o stavu studia právního postavení ženy ve velkomoravské společnosti. Reflexe v české, moravské a slovenské historiografii*. Konštantínove listy 6, 2013, č. 1, s. 46–68.
- HOFFMANN, F.: *Speciální soupisy rukopisů*. Studie o rukopisech 23, 1984, s. 21–39.
- KEJŘ, J.: *Právní dějiny středověku dnes – a co dále?* Český časopis historický, 2004, roč. 102, č. 3, s. 552–567.
- KEJŘ, J.: *Příspěvek české kodikologie k právní historii. (Zpráva o stavu bádání)*. Právněhistorické studie, 2000, č. 35, s. 201–223.
- KEJŘ, J.: *Studium legistických a kanonistických rukopisů*. Studie o rukopisech 23, 1984, s. 85–94.
- KNOLL, V.: *Základní teze k zpracování vývoje starého českého soukromého práva*. In: Tauchen, J. (ed.): *Výzkum vývoje soukromého práva na území České republiky*. Ostrava – Brno 2010, s. 5–17. (CD-ROM)
- KRAFL, P.: *Církevní právo v Čechách a na Moravě ve 13.–15. století*. In: Krafl, P. (ed.): *Sacri canones servandi sunt. Ius canonicum et status ecclesiae saeculis XIII–XV*. Praha 2008, s. 81–93.
- KRAFL, P.: *Přehled edicí středověkých a raněnovověkých právně-historických pramenů české provenience za poslední dvě desetiletí*. Sborník prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, řada společenských věd, 2013, roč. 27, č. 2, s. 142–149.

MALÁROVÁ, L.: *Pronikání římského práva v českých zemích ve středověku. Stav a možnosti bádání*. Sborník prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Řada společenských věd, 2012, roč. 26, č. 1, s. 3–13.

PETRÁŠ, R.: *Výzkum českých a československých právních dějin po roce 1989*. Právněhistorické studie, 2007, č. 38, s. 41–51.

1.3 Biografické příspěvky a hesla, osobní bibliografie

Bibliografie kodikologických prací Jiřího Kejře. In: Petr, S. (ed.): Výbor rozprav a studií z kodikologie a právních dějin. Praha 2012, s. 445–454.

HRADILOVÁ, M.: *Sto let od narození Miroslava Boháčka*. Studie o rukopisech 33, 1999–2000, s. 245–250.

JANIŠ, D.: *Miroslav Boháček*. In: Vošahlíková, P. (red.): Biografický slovník českých zemí. 6. sešit (Boh–Bož). Praha 2007, s. 9.

KEJŘ, J.: *Medievistické dílo profesora Miroslava Boháčka*. In: Straňák, D. a kol.: Život a působení profesora Miroslava Boháčka. Praha 2000, s. 83–90.

KEJŘ, J.: *Právní historik Miroslav Boháček (1899–1982)*. In: Šmahel, F. (red.): Učenci očima kolegů a žáků. Praha: Academia, 2004, s. 59–68.

MAREČKOVÁ, M.: *K stému výročí narození právního historika Františka Čády*. In: Brněnská věda a umění meziválečného období (1918–1939) v evropském kontextu. Sborník příspěvků z konference konané v rámci oslav 750. výročí udělení městských práv Brnu ve dnech 22.–25. září 1993. Brno 1993, s. 156–159.

MAREČKOVÁ, M.: *Život a dílo prof. JUDr. Františka Čády*. Brno 1993.

MAREČKOVÁ, S.: *Badatelský a ediční přínos Františka Čády k dějinám právní kultury v našich zemích*. Studie o rukopisech 34, 2001, s. 149–157.

SKŘEJPEK, M.: *Boháček – romanista*. In: Straňák, D. a kol.: Život a působení profesora Miroslava Boháčka. Praha 2000, s. 71–82.

SKŘEJPEK, M.: *Miroslav Boháček*. In: Skřejpková, P. a kol.: Antologie československé právní vědy v meziválečném období (1918–1939). Praha 2009, s. 142–145.

SPUNAR, P.: *Pocita doc. JUDr. Jiřímu Kejřovi*. Studie o rukopisech 35, 2005, s. 209–212.

STRAŇÁK, D. – KEJŘ, J.: *Bibliografie profesora M. Boháčka*. In: Straňák, D. a kol.: Život a působení profesora Miroslava Boháčka. Praha 2000. s. 107–112.

ŠUMOVÁ, M.: *Miroslav Boháček, první redaktor Studií o rukopisech*. Studie o rukopisech 43, 2013, s. 15–27.

URBANOVÁ, J.: *Soupis prací Jiřího Kejře*. Studie o rukopisech 34, 2001, s. 255–271.

2. Souhrnné studie, články a monografie k pronikání římského práva a římsko-kanonického procesu

2.1 Publikace k pronikání římského práva

BOHÁČEK, M.: *Einflüsse des römische rechts in Böhmen und Mähren*. Ius Romanum Medii Aevi V, 1975, č. 11.

BOHÁČEK, M.: *Římské právo v právním vývoji českých zemí*. In: Varcl, L. (ed.): Antika a česká kultura. Praha 1978, s. 189–204.

- ČÁDA, F.: *Vzájemné vztahy mezi českým právem a cizími právními řády*. Vědecká ročenka Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, 1933, sv. 12, s. 113–124.
- DOSTALÍK, P.: *Das Privatrecht der böhmischen Länder im Mittelalter. Die Rezeption des Römischen Rechts in den böhmischen Ländern im Mittelalter*. In: Vojáček, L. – Schelle, K. – Tauchen, J. (Hrsg.): *Die Entwicklung des tschechischen Privatrechts*. Brno 2011, s. 35–43.
- HAMZA, G.: *Die Rezeption des Römischen Rechts – und der deutschen Pandektenwissenschaft – in Zentral – und Osteuropa unter Berücksichtigung der Rechtsordnung in Böhmen und Mähren (Tschoslowakei), Ungarn, Polen und Russland*. In: Wolff J. – Linfelbach, G. (redd.): *Kultur- und rechtshistorische Wurzeln Europas*. Mönchengladbach: 2005, s. 205–226.
- SELTENREICH, R.: *Das römische Recht in Böhmen*. Zeitschrift der Savigny – Stiftung für Rechtsgeschichte. Germanistische Abteilung, 1993, Bd. 110, s. 496–512.
- SCHELLEOVÁ, I.: *K procesu romanizace v českém právu*. In: Schelle, K. (ed.): *Římské právo a jeho odkaz v současném právu*. Sborník z vědecké konference věnované prof. JUDr. Janu Vážnému. Brno 1992, s. 59–61.
- SKŘEJPKOVÁ, P.: *The incorporation of Roman law into Bohemian municipal law in the 16th century*. Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung 58, 2010, H. 3, s. 344–356.
- VANČURA, J.: *Recepce*. In: *Ottův slovník naučný*. Ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí. Dvacátýprvý díl, R (Ř) – Rozkoš. Praha 1904, s. 351–353.
- VANĚČEK, V.: *La penetrazione del diritto romano e canonico nel territorio dell odierna Cecoslovacchia a partire della sekonda met del IX. sedilo sino alla prima met del sedilo XIV*. Atti del Congresso internazionale di studi Accursiani III. Bologna, 1968, s. 1277–1291.
- VANĚČEK, V.: *Pronikání římského a kanonického práva na území dnešního Československa od 2. pol. 9. stol. do 1. pol. 14. století*. Právněhistorické studie, 1966, č. 12, s. 27–40.
- VEČEŘA, K.: *Dějiny přijetí římského práva v zemích koruny české*. Museum (Časopis bohoslovců českomoravských), roč. 37, 1903, s. 56–61, 132–136, 179–182.
- ŽIDLICKÁ, M.: *Římské právo a jeho vliv na formování kontinentálního právního systému*. Brno 1993.

2.2 Publikace k pronikání římsko-kanonického procesu

- BOHÁČEK, M.: *Das Römische Recht in der Praxis der Kirchengerichte der böhmischen Ländern im XIII. Jahrhundert*. Studia Gratiana 11, 1967, s. 273–304.
- KEJŘ, J.: *Pronikání kanonického práva do středověkého českého státu*. Revue pro církevní právo, 1997, roč. 3, č. 3, s. 137–156.
- KRAFL, P.: *Církevní právo v Čechách a na Moravě ve 13.–15. století*. In: Krafl, P. (ed.): *Sacri canones servandi sunt. Ius canonicum et status ecclesiae saeculis XIII–XV*. Praha 2008, s. 112.
- OTT, E.: *Beiträge zur Receptionsgeschichte des römisch–canonischen Processes in der böhmischen Ländern*. Leipzig 1879.
- OTT, E.: *Das Eindringen des kanonischen Rechts, seine Lehre und wissenschaftliche Pflege in Böhmen und Mähren während des Mittelalters*. Zeitschrift der Savigny – Stiftung für Rechtsgeschichte. Kanonistische Abteilung, 1913, Bd. 3, s. 1–107.
- OTT, E.: *Působení práva církevního na rozvoj řízení soudního vůbec a v českých zemích zvlášť*. Právník, 1877, roč. 16, s. 1–16, 73–85, 109–121, 145–154, 182–188, 217–229, 253–263, 289–297, 325–331, 361–371, 397–412, 433–439, 469–476, 511–515, 541–545, 577–582, 613–620, 653–660, 685–689.

3. Literatura k právní vědě, kultuře a vzdělanosti

- BOHÁČEK, M.: *Literatura středověkých právních škol v rukopisech kapitulní knihovny olomoucké*. Praha 1960.
- DOSTALÍK, P.: *Metamorfózy římského práva*. In: Jermanová, H. – Masopust, Z. (edd.): *Metamorfózy práva ve střední Evropě*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference „Metamorfózy práva ve střední Evropě“ a kolokvia „Metamorfózy veřejné správy“, pořádaných Ústavem státu a práva AV ČR a Fakultou právnickou ZČU v Plzni ve dnech 11.–13. června ve Znojmě. Praha – Plzeň 2008, s. 104–112.
- JIČÍNSKÝ, K.: *Vývin českého právnictví. V stručném nástinu s obzvláštním ohledem na jeho zdroje*. Praha 1862.
- JIREČEK, H.: *Právníký život v Čechách a na Moravě v tisícileté době od konce 9. do konce 19. století*. Praha 1903.
- KEJDOVÁ, M. – VAŇKOVÁ, Z.: *Římské právo a současná právní věda*. Brno 2005.
- KEJŘ, J.: *Právníká fakulta a právníká univerzita*. In: Petrů, J. a kol.: *Dějiny Univerzity Karlovy*. 1. 1347/48–1622. Praha 1995, s. 163–182.
- KEJŘ, J.: *Dějiny pražské právníké univerzity*. Praha 1995. (K výuce římského a kanonického práva viz s. 64–67).
- KEJŘ, J.: *Právní kultura českého středověku*. *Minulostí Západočeského kraje XXXI*, 1996, s. 7–25.
- KEJŘ, J.: *Středověká právní věda*. In: Spunar, P. (ed.): *Kultura středověku*. Praha 1995, s. 99–115.
- KNOLL, V.: *Rybníky, rybníky, samé rybníky..., aneb kde všude jsem potkal římské právo*. In: Bubelová, K. (ed.): *Res – věci v římském právu*. Sborník příspěvků z 10. konference právních romanistů ČR a SR konané ve dnech 14.–16. 3. 2008 v Olomouci. Olomouc 2008, s. 21–41.
- KUKLÍK, J. – DAMOHORSKÝ, M.: *Právníká fakulta Univerzity Karlovy v Praze*. Praha 2008. (K výuce římského práva viz s. 9–16).
- MALÝ, K.: *Právní kultura v českém stavovském státě*. In: Malý, K. – Pánek, J. – Janiš, D. (edd.): *Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v Českých zemích (1500–1619)*. Praha 2001, s. 55–66.
- SPÁČILOVÁ, L.: *Olomoucký písař Jindřich Polan a jeho soudní řád z roku 1550*. In: Krušínský, R. (ed.): *Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska*. Sborník z 13. odborné konference Olomouc, 22.–23. listopadu 2004. Brno 2005, s. 131–138.
- URFUS, V.: *Historické základy novodobého práva soukromého. Římskoprávní dědictví a soukromé právo kontinentální Evropy*. Praha 2001.
- URFUS, V.: *Recepce římského práva a římskoprávní kultura za feudalismu a v počátcích kapitalismu. Výbrané otázky*. Praha 1984.
- URFUS, V.: *Římskoprávní vzdělanost a její vklad do vývoje státoprávních představ. Od středověku do konce feudalismu*. Brno 1978.
- VANĚČEK, V.: *Bartolovská pověst v Čechách*. *Právněhistorické studie*, 1960, č. 6, s. 17–36.

4. Římskoprávní vlivy na konkrétní právní instituty

- ADAMOVIČ, K. – KNOLL, V. – VALEŠ, V. a kol.: *Pozapomenuté právní instituty*. Plzeň 2014.
- ADAMOVIČ, K.: *Obecné dobré a idea spravedlnosti v českých zemských zřízeních doby Předbělohorské. (Se zaměřením na 16. století.)*. In: Malý, K. – Pánek, J. – Janiš, D. (eds.):

- Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v Českých zemích (1500–1619). Praha 2001, s. 101–112.
- BÍLÝ, J. L., *Actiones in duplum*. In: Židlická, M. – Salák, P. (edd.): *Actiones, conductiones, exceptiones*. Brno 2011, s. 7–12.
- BÍLÝ, J. L.: *Bona fides ve středověkém a raně novověkém právu*. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Iuridica 3, 2001, s. 27–30.
- BÍLÝ, J. L.: *Držba v právu moravských vinohradních hor*. Právněhistorické studie, 2009, č. 40, s. 75–94.
- BÍLÝ, J. L.: *Římskoprávní prvky v moravském horenském právu*. In: Schelle, K. (ed.): *Římské právo a jeho odkaz v současném právu*. Sborník z vědecké konference věnované prof. JUDr. Janu Vážnému. Brno 1992, s. 62–67.
- BÍLÝ, J. L.: *Římskoprávní základ lokačního a agrárního práva středoevropských vinohradních hor*. Acta facultatis iuridicae Universitatis Comeniae XXVII, 2009, s. 9–39.
- HORÁK, O. – ŠTACHOVÁ, N.: „*Ein schöne iunckfraw... pey czwelffiaren alte*“. *Problematica zletlosti a římsko-právní vlivy*. Acta Historico-Iuridica Pilsnensia 2007, 2008, s. 84–89.
- JIREČEK, H.: *Srovnalosti starého práva slovanského se starým právem hellenským, římským a germánským*. In: Jireček, J. – Jireček, H. (reds.): *Rozprawy z oboru historie, filologie a literatury*. Vídeň 1860, s. 85–95.
- KAPRAS, J.: *Poručenství nad sirotky v právu českém se zřetelem k právům římskému, německému a v Rakousích platnému*. Praha 1904.
- KEJŘ, J.: *Teorie soudních důkazů ve středověkých právních a teologických naukách*. Právněhistorické studie, sv. 40, 2009, s. 95–114.
- KNOLL, V. – DOSTALÍK, P.: *Krádež a vliv římského práva v českém městském právu*. In: Antalová, B. – Soliar, L. (eds.): *Delicta privata a crimina publica v římskom práve*. Zborník príspevkov z 12. konferencie právnych romanistov Slovenskej republiky a Českej republiky, 21.–23. máj 2010). Košice 2010, s. 32–55.
- POŠVÁŘ, J.: *Byzantské prvky v moravském viničním právu*. Byzantinoslavica, 1956, roč. 17, s. 120–124.
- ŠEJDL, J.: *Služebnosti a jejich (ne) proměny*. In: Dávid, R. – Sehnálek, D. – Valdhans, J. (edd.): *Dny práva – 2010 – Days of Law*. Sborník příspěvků ze 4. ročníku mezinárodní konference pořádané Právnickou fakultou Masarykovy univerzity. Brno 2010, s. 1681–1694.
- URFUS, V.: *Právo, úvěr a lichva v minulosti. Uvolnění úvěrových vztahů na přechodu od feudalismu ke kapitalismu a právní věda recipovaného římského práva*. Brno 1975.

5. Studie ke kodikologii a listinné praxi v českých zemích

5.1 Kodikologie

- BOHÁČEK, M.: *K rozšíření legistických rukopisů v českých zemích*. Studie o rukopisech 10, 1971, s. 1–61.
- BOHÁČEK, M.: *Pražská universitní statuta a jejich boloňský vzor*. Studie o rukopisech 8, 1969, s. 11–64.
- BOHÁČEK, M.: *Připomínky k popisu legistických a kanonistických rukopisů*. Vědecko-teoretický sborník Knihovna 1, 1957, s. 10–27.
- BOHÁČEK, M.: *Rukopisný sborník Mikuláše Schulze Nostické knihovny v Praze a jeho přínos k bartolovské bibliografii*. Studie o rukopisech 6, 1967, s. 93–128.

- BOHÁČEK, M.: *Voraccursische Glossen in den handschriftlichen Fragmenten der Justinianischen Institutiones der Wissenschaftlichen Staatsbibliothek in Olomouc*. In: Creytens, R. – Künzli, P. (edd.): *Xenia medii aevi historica illustrantia oblata Thomae Kaepelli O. P.* Roma 1978, s. 3–25.
- FLODR, M.: *Knihovna a archiv olomoucké kapituly*. In: FLODR, M.: *Skriptorium olomoucké. K počátkům písařské tvorby v českých zemích*. Praha 1960, s. 31–44.
- KEJŘ, J.: *Digestum vetus v rukopise Západočeského muzea v Plzni*. Studie o rukopisech 18, 1979, s. 187–190.
- KEJŘ, J.: *Prameny a literatura kanonického práva ve středověkých soupisech knihoven v českých zemích*. Studie o rukopisech 24, 1985, s. 7–69.
- OTT, E.: *Die Tabula juris der Klosterbibliothek zu Raygern. Ein Beitrag zur Literaturgeschichte des canonischen rechtes im 13. Jahrhundert*. Wien 1888, s. 13–20.
- ŠTACHOVÁ, N.: *Inspirační zdroje Koldínových Práv městských. Výzvy kodikologie české romanistice*. Časopis pro právní vědu a praxi. Supplementum, 2013, roč. 21, s. 262–269.

5.1.1 Katalogy a soupisy rukopisů a starých tisků, průvodce po rukopisných fondech

5.1.1.1 Průvodce po rukopisných fondech

- BRODSKÝ, P. – HRADILOVÁ, M. – PETR, S. – TOŠNEROVÁ, M.: *Průvodce po rukopisných fondech v České republice II. Rukopisné fondy archivů v České republice*. Praha 1998.
- BRODSKÝ, P. – HRADILOVÁ, M. – PETR, S. – TOŠNEROVÁ, M.: *Průvodce po rukopisných fondech v České republice III. Rukopisné fondy muzeí a galerií v České republice*. Praha 2001.
- BRODSKÝ, P. – HRADILOVÁ, M. – PETR, S. – TOŠNEROVÁ, M.: *Průvodce po rukopisných fondech v České republice IV. Rukopisné fondy centrálních a církevních knihoven v České republice*. Praha 2004.
- KOSTLÁN, A. – PETR, S. – TOŠNEROVÁ, M.: *Průvodce po rukopisných fondech v České republice I. Rukopisné fondy zámeckých, hradních a palácových knihoven*. Praha 1995.

5.1.1.2 Katalogy a soupisy rukopisů a starých tisků

evidující mj. texty římskoprávní povahy

- BOHÁČEK, M. – ČÁDA, F.: *Beschreibung der mittelalterlichen Handschriften der Wissenschaftlichen Staatsbibliothek von Olmütz. Bd. 1. Köln – Weimar – Wien – Böhlau* 1994.
- BOHÁČEK, M. – ČÁDA, F.: *Seznam rukopisů metropolitní knihovny v Olomouci*. In: BISTRICKÝ, J.: *Státní archiv v Opavě. Průvodce po rukopisných fondech* 3. Praha 1961, s. 101–185.
- ČÁDA, F.: *Rukopisy knihovny státního zámku v Kynžvartě*. Praha 1965.
- DOKOUPIL, V.: *Soupis rukopisů knihovny benediktinů v Rajhradě*. Praha 1966.
- DOKOUPIL, V.: *Soupis rukopisů mikulovské dietrichsteinské knihovny*. Praha 1958.
- DOKOUPIL, V. – ŠTACHOVÁ, N.: *Soupis rukopisů zámecké knihovny hrabat Chorinských z Veselí nad Moravou*. Brno 2011.
- DOKOUPIL, V. – VOBR, V.: *Soupisy tisků 16. století z fondů Universitní knihovny v Brně. Sv. 1–10*. Brno 1959–1981.
- DOLEZALEK, G.: *Verzeichnis der Handschriften zum römischen Recht bis 1600. I–IV*. Frankfurt am Main 1972.
- LINDA, J.: *Soupis rukopisů Západočeského muzea v Plzni*. Plzeň 2004.
- PATERA, A. – PODLAHA, A.: *Soupis rukopisů knihovny metropolitní kapituly pražské. Sv. 1. A–E*. Praha 1910.

- PODLAHA, A.: *Soupis rukopisů knihovny metropolitní kapituly pražské. Sv. 2. F–P*. Praha 1922.
- PRAŽÁK, J.: *Rukopisy křivoklátské knihovny*. Praha 1969.
- ROTHER, H.: *Beschreibung der mittelalterlichen Handschriften der Wissenschaftlichen Staatsbibliothek von Olmütz. Registerband*. Köln – Weimar – Wien – Böhlau 1998.
- RYBA, B. *Soupis rukopisů Strahovské knihovny Památníku národního písemnictví v Praze. Díl IV–VI*. Praha 1970–1979.
- ŠIMÁK, J. V.: *Rukopisy majorátní knihovny hrabat z Nostitz a Rhieneka v Praze*. Praha 1910.
- VLČKOVÁ, L.: *Benediktinská klášterní knihovna v Broumově*. Hradec Králové 1969.

5.2 Římskoprávní vlivy v domácí listinné praxi

- BOHÁČEK, M.: *Římské právo v listinné praxi Českých zemí 12.–15. století*. Sborník archivních prací, 1974, roč. 24, č. 2, s. 461–486.
- ŠTACHOVÁ, N.: *Law of Obligations in Light of the Bohemian Diplomatic Documents of the Thirteenth Century*. Journal on European History of Law, 2011, roč. 2, č. 2, s. 160–164.
- ŠTACHOVÁ, N.: *Obligační právo ve světle českého diplomatického materiálu 13. století*. In: Knoll, V. (ed): *Naděje právní vědy*. Býkov 2010. Plzeň 2011, s. 139–150.
- ŠTACHOVÁ, N.: *K povaze testamentů šlechtické obce ve 12. a 13. století*. In: Vojáček, L. – Tauchen, J. – Schelle, K. (edd.): *Proměny soukromého práva*. Sborník příspěvků z konference ke 200. výročí vydání ABGB. Brno 2011. s. 36–44.
- ŠTACHOVÁ, N.: *Šlechtické testamenty v listinné praxi českých zemí do roku 1306*. Časopis pro právní vědu a praxi, roč. 22, č. 3, 2012, s. 245–256.

6. Římské právo v domácích právních památkách

6.1 Raný středověk

6.1.1 Velkomoravské právní památky

- HAVLÍKOVÁ, L.: *Crimen laese maiestatis a panovník jako garant práva ve velkomoravském prostředí 9. století*. Konštantinové listy, roč. 4, 2011, s. 41–53.
- HAVLÍKOVÁ, L.: *K právnímu postavení slovanské ženy v 9. století. K otázce sňatku a uzavření manželství v případech pokrevního, adoptivního a tzv. duchovního příbuzenství v bulharském a velkomoravském prostředí*. Slavia, 2008, roč. 77, č. 1–3, s. 251–263.
- HAVLÍKOVÁ, L.: *Středověké slovanské právo a žena. Žena v právním systému velkomoravské společnosti*. In: Daniš, M. (ed.): *Byzantinoslovaca I. Byzantologický seminář A. Avenaria*. Bratislava 2006. s. 175–205.
- HAVLÍKOVÁ, L.: *Žena a manželství ve slovanském prostředí 9. století na příkladu velkomoravských právních památek a jejich byzantských předloh*. Synergie, 2009, roč. 1, č. 2, s. 5–26.
- HAVLÍKOVÁ, L.: *Žena a potrat. K otázce přejímání římsko-byzantského práva a řecké terminologie ve slovanském prostředí*. In: Kulhánková, M. – Loudová, K. (edd.): *Epea pteoreta. Růženě Dostálové k narozeninám*. Brno 2009, s. 97–106.
- MESIARKIN, A.: *Prvky byzantského práva v právních památkách Velké Moravy. Štúdie o minulosti*. Historia nova 7, 2014, s. 59–66. (online zdroj)
- VAŠICA, J.: *K otázce původu Zákona sudného ljudem*. Slavia 30, 1961, s. 1–19.

6.2 Pozdní a vrcholný středověk

6.2.1 *Ius regale montanorum*

- BÍLEK, J. (ed.): *Ius regale montanorum aneb Právo královské horníkuov*. Kutná Hora 2000.
- JIREČEK, H. (ed.): *Ius regale montanorum*. In: *Codex juris Bohemici. Tomus primus. Aetatem Přemyslidarum contiens*. Praha 1867, s. 265–435.

- ALT, J.: *Dokazování v řízení před horním soudem podle Ius Regale Montanorum*. In: Dávid, R. et al. (edd.): *Europeanization of the national law, the Lisbon Treaty and some other legal issues. Conference proceedings from the Cofola 2008 conference*. Brno 2008, s. 943–953.
- BULÍN, H.: *Nejstarší kodifikace procesního práva v Čechách. Poznámky ke IV. knize horního zákoníku Václava II*. Právněhistorické studie, sv. 2, 1956, s. 85–125.
- PFEIFER, G. CH.: *Ius Regale Montanorum. Ein Beitrag zur spätmittelalterlichen Rezeptionsgeschichte des römischen Rechts in Mitteleuropa*. Ebelsbach am Main 2002.

6.2.2 *Maiestas Carolina*

- HERGEMÖLLER, B. U. (ed.): *Maiestas Carolina. Der Kodifikationsentwurf Karls IV. für das Königreich Böhmen von 1355*. (Veröffentlichungen des Collegium Carolinum. Bd. 74). München 1995.

- HOBZEK, J.: *Majestas Carolina a římské právo*. Praha 1931.
- KEJŘ, J.: *Sporné otázky v bádání o tzv. Maiestas Carolinae*. Právněhistorické studie, 1992, č. 32, s. 53–82.

6.2.3 Právní kniha města Brna a brněnské městské právo

- FLODR, M. (ed.): *Právní kniha města Brna z poloviny 14. století. Díl I.–III*. Brno 1990–1993.
- ROESSLER, E. F. (ed.): *Deutsche Rechtsdenkmäler aus Böhmen und Mähren: eine Sammlung von Rechtsbüchern, Urkunden und alten Aufzeichnungen zur Geschichte des deutschen Rechtes. Band II. Die Stadtrechte von Brünn aus dem XIII. und XIV. Jahrhundert. Nach bisher ungedruckten Handschriften*. Praha 1852.

- BOHÁČEK, M. (rec.): *Festschrift der Leipziger Juristenfakultät für Dr. Heinrich Siber zum 10. April 1040. Band 1. Leipziger rechtswissenschaftl. Studien hgg. Von der Leipziger Juristenfakultät, Heft 124. Leipzig, Th. Weicher 1941, Stran V a 325*. Sborník vědprávních a státních 42, 1942, s. 185–193. (Recenze na příspěvek E. Schmidta – Inquisitionsprozess und Rezeption, zaměřený na Právní knihu města Brna)
- BOHÁČEK, M. (rec.): *Schubart–Fikentscher, G. Das Eherecht im Brünner Schöffebuch. Stuttgart 1935. Stran X a 205 in 8°*. Časopis Matice moravské, 1937, roč. 61, s. 231–237.

- BOHÁČEK, M.: *Ještě k římskoprávnímu obsahu brněnské právní knihy*. In: Čáda, F. (ed.): Sborník prací z dějin práva československého. Svazek I. K padesátým narozeninám profesora Jana Kaprasa jeho žáci. Praha 1930, s. 39–49.
- BOHÁČEK, M.: *Římské právní prvky v právní knize brněnského písaře Jana*. Praha 1924.
- FLODR, M.: *Brněnské městské právo. Zakladatelské období (–1359)*. Brno 2001.
- RIPKA, O.: *Verbrechen und Strafe im Brünner Schöffenchuch*. Erlangen 1950.
- SCHUBART-FIKENTSCHER, G.: *Das Brünner Schöffenchuch. Beiträge zurspätmittelalterlichen Rechts- und Kulturgeschichte*. Deutsches Archiv für Geschichte des Mittelalters 1, 1937, s. 457–498.
- SCHUBART-FIKENTSCHER, G.: *Das Eherecht im Brünner Schöffenchuch*. Stuttgart 1935.
- SCHUBART-FIKENTSCHER, G.: *Neue Fälle zum Brünner Recht*. Deutsches Archiv für Geschichte des Mittelalters 3, 1939, s. 430–496.
- SCHUBART-FIKENTSCHER, G.: *Römisches Recht im Brünner Schöffenchuch. Ein Betrag zur Rezeptionsgeschichte*. Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte. Germanistische Abtheilung, Bd. 65, 1947, s. 86–176.
- WEISKE, J.: *Bemerkungen über das Brünner Schöffenchuch*. Zeitschrift für deutsches Recht und deutsche Rechtswissenschaft 14, 1853, s. 113–154

6.2.4 Příručka práva městského Jana z Gelnhausenu

- FLODR, M. (ed.): *Jan z Gelnhausenu. Příručka práva městského (Manipulus vel directorium iuris civilis)*. Brno 2008.

- FLODR, M.: *Brněnské městské právo po smrti notáře Jana (1359–1389)*. Brno 2006, s. 71.
- FLODR, M.: *Brněnské městské právo v období po smrti notáře Jana*. Časopis Matice moravské, 2002, roč. 121, č. 1, s. 33–46.
- ŠMÍDOVÁ MALÁROVÁ, L.: *Omyl nebo záměr? Příspěvek k modifikaci jednoho římskoprávního pravidla v Příručce práva městského Jana z Gelnhausenu z 2. pol. 14. století*. Acta iuridica Olomucensia. (Supplementum „Recepce římského práva v Evropě“), 2014, roč. 9, č. 3, s. 93–101.
- ŠMÍDOVÁ MALÁROVÁ, L.: *Pravidla výkladu legislativních zkratk a vybraných gramatických jevů v římskoprávním oddílu Příručky práva městského Jana z Gelnhausenu*. Studia historica brunensia, 2013, roč. 60, č. 1–2, s. 65–76.

6.2.5 Právnícké dílo Kuneše z Třebovle

- ČERNÝ, M. (ed.): *Il „doctor decretorum“ Kuneš di Třebovel. Edizione critica e analisi storico-giuridica del suo trattato „De devolutionibus“*. Roma 1988.

- BOHÁČEK, M.: *Il diritto romano propagatore della liberte nel trattato del vicario generale di Praga Mag. Cunso dell' anno 1388*. Atti del Congresso internazionale di diritto romano, 1953, s. 405–426.
- BOHÁČEK, M.: *Právní ideologie předhusitského zastávce selské svobody*. Sborník historický 8, 1961, s. 103–132.

ČERNÝ, M.: *Kuneš z Třebovle, středověký právník a jeho dílo*. Plzeň 1999, s. 43–80.

ČERNÝ, M.: *Český středověký právník Kuneš z Třebovle*. Revue církevního práva, 1998, roč. 9, č. 1, s. 29–36.

6.2.6 Právní památky doby husitské a prameny Husova procesu

FUDGE, T. A.: *The trial of Jan Hus. Medieval heresy and criminal procedure*. Oxford 2013.

KEJŘ, J.: *Husitský právník M. Jan z Jesenice*. Praha 1965.

KEJŘ, J.: *Ke zdrojům husitských názorů na teorii soudních důkazů*. Právněhistorické studie, 1965, č. 11, s. 9–15.

6.2.7 O práviech, súdiech i o diskách země české knihy devatery

JIREČEK, H (ed.): *M. Viktorina ze Všehrd O právích země české knihy devatery*. Praha 1874.

BOHÁČEK, M.: *Římské a kanonické právo v díle Všehrdově*. Právněhistorické studie, 1961, č. 7, s. 147–199.

BOHÁČEK, M.: *Všehrdovo dílo v dějinách recepce římského práva*. List spolku českých právníků Všehrd 23, 1920, s. 23–28.

6.3 Novověk

6.3.1 Práva městská Brikcího z Licka

JIREČEK, J. – JIREČEK, H. (edd.). *M. Brikcího z Licka Práva městská*. Praha 1880.

CZYHLARZ, K.: *Das Brünner Schöffnenbuch und die Knihy městských práv des Briccius von Ličko*. Deutscher Juristenverein (Prag): Mittheilungen des deutschen Juristenvereines in Prag 10, 1878.

ČELAKOVSKÝ, J.: *O právech městských M. Brikcího z Licka a o poměru jejich k starším sbírkám právním. Příspěvek k pramenům v zemích českých*. Praha 1880.

6.3.2 Práva městská Království českého Pavla Kristiána z Koldína

JIREČEK, J. (ed.): *Práva městská království českého a markrabství moravského: spolu s krátkou jich summou*. Praha 1876.

MALÝ, K. et al. (edd.): *Práva městská Království českého. Edice s komentářem*. Praha 2013.

SKŘEJPEK, M. – FALADA, D.: *Římské právo v Koldínově díle*. In: Malý, K. – Šouša, J. jr. (edd.): *Městské právo ve střední Evropě. Sborník příspěvků z mezinárodní právnické konference „Práva městská Království českého“*. Praha 2013, s. 125–164.

- SKŘEJPEK, M.: *Odras římského trestního práva v Koldínově zákoníku*. In: Horák, Z. – Skřejpek, M. (edd.): *Římské právo a kodifikace*. Sborník příspěvků z vědecké konference konané na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze ve dnech 16.–17. dubna 2010. Praha 2010, s. 42–50.
- SKŘEJPEK, M.: Принципы римского права в трудах Кольдина. (= Principy rimského prava v trudach Koldina). *Ius antiquum*, 2013, sv. 26, č. 1, 2013, s. 143–152.
- SKŘEJPEK, M.: *Římskoprávní zásady v díle P. K. Koldína*. Všehrad, 2010, s. 13–21. (online zdroj)
- ŠTĚPÁN, J.: *O kompilační povaze Koldínových práv městských*. Praha 1940.